

05:00 - 28 februari 2014

We moeten ons allemaal Oekraïners tonen

De Oekraïense crisis is niet alleen een test voor de geloofwaardigheid van de Europese diplomatie. Ook het Europese project wordt in de schijnwerpers gezet. In Oekraïne zijn burgers van alle leeftijden bereid om te sterven voor de vlag van hun land, en die van de Europese Unie. Het contrast met de lauwe belangstelling die de burgers van onze 28 lidstaten tonen voor de komende Europese verkiezingen van 25 mei kan niet groter zijn.

*Door **Thomas Renard**, onderzoeker aan het Egmont Instituut en lid van de denktank de Vrijdaggroep*

De lente is er vroeg bij dit jaar in Oekraïne. Terwijl de temperaturen zachtjes beginnen te stijgen na een barre, bloederige winter, kunnen de manifestanten zich warmen aan het vuur van de overwinning. Na weken kamperen op het Maidanplein in Kiev lijken ze hun slag thuis te halen tegen het autoritaire regime van president Viktor Janoekovitsj, die de hoofdstad ontvluchtte.

De toekomst van Oekraïne ontvouwt zich dag na dag, minuut na minuut, in een klimaat van onzekerheid. Nog altijd zijn er meer vragen dan antwoorden: houdt het akkoord, dat vorige week na Europese bemiddeling werd ondertekend, stand? En zo ja, wie zal het uitvoeren? Zullen de Oekraïners er dit keer met hun revolutie in slagen om het land op een positieve en definitieve manier te laten evolueren, in tegenstelling tot wat na de Oranje-revolutie van 2004 gebeurde? Gaat het land imploderen?

Eén zekerheid is er: nu de lente in het land is, waait er een democratische wind. Het is een krachtige wind, maar niemand kan nu al zeggen of hij zal volstaan om het oude regime definitief omver te blazen. Janoekovitsj heeft ongetwijfeld zijn laatste woord nog niet gezegd. Steden en hele regio's in het oosten van Oekraïne protesteren tegen wat ze als een staatsgreep ervaren. In Moskou bereidt Vladimir Poetin zijn antwoord voor. Rusland is niet van plan om zijn invloed in deze satellietstaat te verliezen. En Poetin is ongetwijfeld bang dat het Oekraïense voorbeeld andere Russische burgers op ideeën brengt. In Europa en de Verenigde Staten wordt alles met argusogen gevolgd en wordt geprobeerd om de dialoog gaande te houden.

Diplomatie

De paradox tussen de mensen die in de EU willen en zij die er zouden willen uitstappen, is frappant. Het zou heel wat mensen aan het denken moeten zetten.

De toekomst van Oekraïne behoort toe aan de Oekraïners. Maar de Europeanen hebben een rol te spelen, zoals uit het diplomatieke initiatief van vorige week blijkt. De Duitse, Franse en Poolse ministers van buitenlandse zaken reisden naar Kiev in een poging om de gemoederen te bedaren en met regering en oppositie te onderhandelen. Ondertussen vergaderden hun Europese collega's in Brussel over een gemeenschappelijk standpunt. Het idee om gerichte sancties op te leggen werd door de Duitsers op tafel gelegd en kreeg steun van verscheidene landen, waaronder België. Deze sancties zijn een belangrijk politiek gebaar en een eerste stap in de richting van 'dwingende' diplomatie, hoewel de impact vaak beperkt of zelfs maar symbolisch is.

Het duurde even voor het Europese standpunt vorm kreeg. De EU is natuurlijk nooit erg bedreven geweest in crisisbe-

heer. Denken we maar aan de late respons - in verspreide slagorde dan nog - op de Arabische Lente. Dit keer lijkt de Europese diplomatie, in tegenstelling tot wat in de Arabische wereld het geval was, een doorslaggevende rol te hebben gespeeld. Is het moment eindelijk aangebroken waarop Europa een rol van betekenis kan spelen?

We kunnen beter niet vooruitlopen op de feiten: er rest nog een enorme taak om Oekraïne om te vormen tot een welvarende democratie. Er zijn nog tonnen diplomatie nodig, met name tussen de EU en Rusland, om dit nieuwe Oekraïne te consolideren of althans te voorkomen dat het wordt vernietigd. Is dat niet het minste wat we mogen vragen van twee 'strategische partners'?

De geloofwaardigheid van de Europese diplomatie staat op het spel: wat is de Europese 'grootmacht' waard als zij niet in staat is om de stabiliteit in haar eigen achtertuin te handhaven? Wat zijn forse verklaringen waard als er geen concrete actie op volgt?

Europees project

Vandaag zijn in Oekraïne burgers van alle leeftijden bereid om te sterven voor de vlag van hun land, en die van de Europese Unie.

Thomas Renard,
Egmont Instituut en Vrijdaggroep

De Oekraïense crisis is niet alleen een test voor de Europese diplomatie, ze stemt ook tot nadenken over het Europese project en de Europese identiteit. Vandaag zijn in Oekraïne burgers van alle leeftijden bereid om te sterven voor de vlag van hun land, en die van de Europese Unie. Zelfs het symbool van de Euromaidan-protestbeweging is op de Europese vlag geïnspireerd.

Deze burgers, die de koude en de kogels trotseren, dromen niet van een ver ideaal, maar van een realiteit die dichterbij lijkt te komen: een vrij, modern, welvarend en democratisch Oekraïne. Van een Europees Oekraïne dus.

Het contrast kon niet groter zijn met de lauwe belangstelling die de burgers van onze 28 lidstaten tonen voor de komende Europese verkiezingen van 25 mei. Een mooie boodschap is dit voor wie zich laat meevoeren door het groeiende pessimisme en euroscepticisme in de Unie. De paradox tussen de mensen die in de EU willen en zij die er zouden willen uitstappen, is frappant. Het zou heel wat mensen aan het denken moeten zetten.

Laten we dus aan de manifestanten op het plein in Kiev denken en onszelf beloven om hen niet in de steek te laten, noch om het ideaal uit het oog te verliezen waarvoor zij bereid zijn hun leven te wagen. Als de Oekraïners zich Europeanen noemen, moeten wij hen klaar en duidelijk antwoorden: wij zijn allemaal Oekraïners.

Copyright © De Tijd

[Sluiten](#)